

[Pelle Voigt]

skulle afhænge af forhandlinger, om han er bekendt med, at det er NATO's officielle synspunkt, at dette må der overhovedet ikke forhandles om. Der skal moderniseres uden forhandlinger, og der skal træffes beslutning om det her engang til næste forår.

Holdningen i NATO er den, at der ikke må forhandles om dette område, før der er sket helt afgørende gennembrud på det konventionelle område. Det betyder, at en modernisering må gennemføres uafhængigt af forhandlinger. Der er altså ikke lagt op til nogen dobbeltløsning, der er ikke lagt op til forhandlinger overhovedet, tværtimod er det NATO's erklærede politik, at der ikke må forhandles. Hvis hr. Glønborg er uenig i den og indtager det synspunkt, at Pershing II-sprænghovederne ikke må stilles op igen på nogle nye raketter, før der er forhandlet, synes jeg, der er lidt håb for Kristeligt Folkeparti og for, at der kan komme lidt praksis, lidt handling, ind i fredsviljen.

Anker Jørgensen (S):

Som bekendt har en delegation fra den nordiske atomvåbenfri zones komité besøgt både Washington og Moskva, det skete først i november. Vi mødte i Moskva en utrolig åbenhed, som jeg synes det er rimeligt at referere. Den ene dag havde vi drøftelser med Vadim Zagladin, som nok må regnes for at være den, der bag udenrigsministeren vil have den største indflydelse på sikkerhedspolitikken fremover, og med ham var der en stor stab af fremtrædende medlemmer af Den Øverste Sovjet og også en række eksperter. Den næste dag mødte vi i Moskva Anatolij Lukjanov, der formentlig må være nummer to efter Gorbatsjov, men også i dette møde deltog Vadim Zagladin. Det er den Zagladin, der også deltog i den føromtalte tv-diskussion, som var arrangeret som en direkte tv-udsendelse mellem København og Moskva og i virkeligheden også mellem Folketinget og Den Øverste Sovjet.

Vi lagde fra komiteens side vægt på at understrege, at vi ikke var kompetente til at forhandle på vore fem landes vegne, men at vi udelukkende var kommet til Sovjetunionen for at danne os et så godt og sikkert billede som muligt af de sikkerhedspolitiske vurderinger, der hersker i Sovjetunionen, særlig med henblik på dannelsen af en nordisk atomfri zone.

Vi mener nemlig i denne komité, at en vigtig forudsætning for en zone er, at der sker en kraftig udtynding i atomvåbnene i alle naboombåderne, herunder naturligvis også i havet omkring Norden.

Det første og vigtigste for os var at få noget at vide om Kolahalvøen, for det er jo altid det spørgsmål, der bliver stukket ud, og det er rimeligt nok. Det blev sagt ganske klart, at mellem-distanceraketterne var og er fjernet fra Kolahalvøen. Man er også fuldstændig indforstået med at træffe en aftale om, at de taktiske kortdistancevåben fuldt og helt skal fjernes fra Kolahalvøen. I så fald vil der alene være de strategiske og langtrækkende atomvåben tilbage, og her står vi over for et problem, der under alle omstændigheder må søges løst mellem supermagterne. Foreløbig kan vi konstatere det positive, at supermagterne i hvert fald er enige om, at målsætningen er at reducere med 50 pct. på dette område.

Men derudover kom vi også ind på den ret stærke opstilling af atomvåben, som der har været i Leningradområdet og i de baltiske områder. Repræsentanterne for Sovjetunionen redegjorde ganske nøje for, hvad der var blevet fjernet, og hvad der yderligere ville blive fjernet af atomvåben fra disse områder.

Når det gælder Østersøen, mødte vi også en meget konsekvent indstilling. Man så meget gerne, at det var muligt at træffe en aftale, eventuelt som led i en atomfri zone, om, at der overhovedet ikke skulle være atomvåben på sovjetiske ubåde i Østersøen. Det er klart, at der her også er et gensidighedskrav. Desuden gav sovjetforhandlerne også udtryk for, at de ikke ville gå ind i nordiske havne med atomvåben om bord. De ville, når det gælder atomvåben om bord på marinefartøjer, herunder også overfladeskibe, være fuldstændig villige til at underkaste sig den strengest mulige kontrol.

Jeg har derfor to spørgsmål til udenrigsministeren: Synes udenrigsministeren ikke, at det er en særdeles positiv holdning, Sovjet nu giver udtryk for? Og synes udenrigsministeren ikke, det ville være rimeligt, om han som ansvarlig for den politik, som har et flertal i Folketinget, også bringer sådanne emner på dagsordenen, når han har møder med den sovjetiske udenrigsminister? Jeg synes, det ville være et positivt træk, hvis udenrigsministeren kunne sige ja til disse to spørgsmål.